

Таким чином, за допомогою статистичного пакету R у дослідженні здійснено аналіз використання засобів інтимізації у корпусі, який складається із текстів (959) українського тижневика «Український тиждень» за 2011 рік. Із великим ступенем імовірності такий аналіз допомагає виявити закономірності та способи функціонування прийому інтимізації у сучасній українській публіцистиці. Найчастіше серед засобів інтимізації вживаються дійктивні слова, теперішній нарративний, час, займенник «ми» та риторичні запитання. Використання сучасної методології та систем роботи з великими масивами друкованих текстів дозволяє швидко та в автоматичному до певної міри режимі ідентифікувати присутність небажаної з точки зору, наприклад, правоохоронних органів для реципієнта інформації, що носить характер пропаганди, та вчасно зреагувати на неї і, за потреби, нейтралізувати.

Література:

1. Корольова А. В. Лінгвопоетичний і нарративний коди інтимізації в художньому тексті (на матеріалі української та російської прози другої половини XIX – першої половини XX століть) : автореф. дис. ... докт. філ. наук : спец. 10.02.01, 10.02.02 «російська мова» / Корольова Алла Валер'янівна. – Київ, 2003. – 35 с.
2. Павлов И. П. Лекции о работе больших полушарий головного мозга. – Издательство Академии наук СССР, 1949. – 483 с.
3. Шенк Р., Лебовиц М., Бирнбаум Л. Интегральная понимающая система // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 12. Прикладная лингвистика. – С. 401–448.
4. Bandura A. Self-efficacy. The exercise of control. – W.H. Freeman and company, 1997. – 610 p.
5. Feinerer I., Hornik K., Meyer D. Textmining infrastructure in R. // Journal of Statistical Software. – March 2008, Volume 25, Issue 5. – p. 4. Режим доступу : <http://www.jstatsoft.org/> [15.04.2015]
6. www.r-project.org
7. tyzhden.ua
8. <https://stat.ethz.ch/R-manual/R-devel/library/base/html/regex.html>
9. Koerth-Baker M. Crowds are not people, my friend. – The New York Times Magazine. – 18.12.2012.

УДК 811.105'334 (082:78-91)

Н. О. Михальчук, Е. Е. Івашкевич,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ РОЗМОВНОЇ ТА ПОБУТОВОЇ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ ДЖЕРОМА ДЕВІДА СЕЛІНДЖЕРА «НАД ПРІРВОЮ У ЖИТІ»

У статті проаналізовано особливості відтворення перекладачами Олексією Логвиненком та Рити Райт-Ковальовою розмовної та побутової лексики в перекладі роману Джерома Девіда Селінджера «Над прірвою у житті». Зазначено, що у перекладах роману зустрічаються різні стратегії перекладу. Зокрема, це – непрямий переклад із привнесенням авторського смислу, прямий переклад, прямий спрощений переклад, а також суто авторська стратегія перекладу.

Зроблено компаративний аналіз перекладів роману О.Логвиненка та Р.Райт-Ковальової. Зазначено, що у даних перекладачів перекладацька тактика не суперечить стилістичним уподобанням О.Логвиненка та й Р.Райт-Ковальової та авторському задуму, що концентрує просторічний стиль роману, увиразнює інтенсивність еквівалентної розмовної лексики тощо.

Як свідчать порівняння перекладів, переклад роману Джерома Девіда Селінджера «Над прірвою у житті» О.Логвиненка є більшою мірою, ніж переклад Р.Райт-Ковальової, авторським, непрямим, із використанням дотичної до змісту оригіналу побутової та розмовної лексики тощо.

Ключові слова: переклад, розмовна лексика, побутова лексика, стратегії перекладу, непрямий переклад, авторський смисл, авторська стратегія перекладу.

ОСОБЕННОСТИ ВОСПРОИЗВЕДЕНИЯ РАЗГОВОРНОЙ И БЫТОВОЙ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕВОДАХ РОМАНА ДЖЕРОМА ДЭВИДА СЭЛИНДЖЕРА «НАД ПРОПАСТЬЮ ВО РЖИ»

В статье проанализированы особенности воспроизведения переводчиками Алексеем Логвиненко и Ритой Райт-Ковалёвой разговорной и бытовой лексики в переводе романа Джерома Дэвида Сэлинджера «Над пропастью во ржи». Отмечено, что в переводах романа встречаются различные стратегии перевода. В частности, это – косвенный перевод с привнесением авторского смысла, прямой перевод, прямой упрощенный перевод, а также сугубо авторская стратегия перевода.

Авторами статьи сделано компаративный анализ переводов романа А.Логвиненко и Р.Райт-Ковалёвой. Отмечено, что у данных переводчиков переводческая тактика не противоречит стиллистическим предпочтениям А.Логвиненко и Р.Райт-Ковалёвой и авторскому замыслу, который концентрирует просторечный стиль романа, подчеркивает интенсивность эквивалентной разговорной лексики.

Как свидетельствуют сравнения переводов, перевод романа Джерома Дэвида Сэлинджера «Над пропастью во ржи» А.Логвиненко в большей степени, чем перевод Р. Райт-Ковалёвой, является авторским, косвенным, с использованием имплицитной по отношению к содержанию оригинала бытовой и разговорной лексики.

Ключевые слова: перевод, разговорная лексика, бытовая лексика, стратегии перевода, косвенный перевод, авторский смысл, авторская стратегия перевода.

THE PECULIARITIES OF PLAYBACK OF COLLOQUIAL AND CONVERSATIONAL LANGUAGE IN TRANSLATIONS OF JEROME DAVID SALINGER'S NOVEL «THE CATCHER IN THE RYE»

The article deals with the peculiarities of playback of colloquial and conversational language in translations of Jerome David Salinger's novel «The Catcher in the Rye» having been done by the translators Alexey Logvynenko and Rita Wright-Kovaleva. It was shown that in translations there are different strategies of translating. For example, it is indirect translation with the author's meaning, direct translation, direct shortened translation and the translation which is purely the author's one.

Translation is a kind of verbal mediation, which is fully focused on foreign-language original. In the scientific literature, foreign language translation is considered as a form of existence of the message is kept in the original and changes in the translated text by the mechanism of discourse.

In the process of translation certain relations between two texts are established. These texts were written in different languages (the original text and the translation of this text). Comparing these texts it becomes clear the internal mechanism of the translation that can detect equivalent text units and can emphasize the changes in the form and content which take place under conditions of changing units of the original text to the equivalent units of the translation.

The authors of the article made a comparative analysis of the translation of the novel having been done by A. Logvynenko R. Wright-Kovaleva. It was noted that this interpreters of different variants of translations used a tactic which does not contradict stylistic preferences of A. Logvynenko R. Wright-Kovaleva and the author's intention, which concentrates a vernacular style of the novel, emphasizes the intensity of the equivalent of colloquial and conversational language.

It was shown that the translation of Jerome David Salinger's novel «The Catcher in the Rye» done by A. Logvynenko is more author's, indirect, than the translation done by R. Wright-Kovaleva. In the translation A. Logvynenko uses indirect, implicit language in relation to the content of the original of the novel.

Keywords: translation, colloquial vocabulary, everyday vocabulary, translation strategy, indirect translation, the author's meaning, the author's strategy of the translation.

Переклад – це вид мовленнєвого посередництва, який повною мірою орієнтований на іншомовний оригінал. В науковій літературі переклад розглядається як іншомовна форма існування повідомлення, яка зберігається в оригіналі та дтскурсивно змінюється в тексті перекладу.

В перекладацькій діяльності встановлюються певні відносини між двома текстами, написаними різними мовами (текстом оригіналу і текстом перекладу). Порівнюючи такі тексти, зрозумілим стає внутрішній механізм перекладу, який дозволяє виявляти еквівалентні текстові одиниці, а також наголошувати на змінах у формі та змісті, які відбуваються за умов зміни одиниць оригіналу еквівалентними ним одиницями тексту перекладу.

Проналізуємо особливості відтворення перекладачами Олексою Логвиненком (переклад зроблений на українську мову) та Рити Райт-Ковальової (переклад на російську мову) розмовної та побутової лексики роману Джерома Девіда Селінджера «Над прірвою у житті», що й є *метою* нашої публікації. Слід зазначити, що іншого перекладача, крім Олекси Логвиненка, хто б зробив переклад цього роману на українську мову, на жаль, не існує, тому ми зробимо спробу порівняти переклади на різні мови, хоча таке завдання є досить непростим з огляду на особливості, зокрема, лексичного складу української та російської мов. Так, у перекладах роману зустрічаються різні стратегії перекладу, які ми опишемо в нашій статті.

Наприклад, «*lousy childhood*» [3, с. 1] перекладається О.Логвиненком як «*безголове дитинство*» [1, с.1]. Тоді як в словниках слово «*lousy*» означає «нікчемний», «відстій», «гальмо», «безглуздий», «мерзений» (розм. лексика). Як жаргон «*lousy*» перекладається «чмошний», «відстійний». Загальноприйнятими є такі значення цього слова: «вшивий», «низький», «паршивий», «гидотний», «дряний», «брудний», «непорядний», «мізерний» тощо. Лайливим є переклад даного слова – «херовий», а вульгаризмом вважається «огидний» [4]. Тому переклад даного словосполучення О. Логвиненком будемо вважати *непрямим перекладом із привнесенням авторського смислу*, адже прямим перекладом цього словосполучення мало б бути «нікчемне дитинство» чи «паршиве, «гидотне, «дряне дитинство» тощо. До речі, Р. Райт-Ковальова (переклад на російську мову) перекладає «*lousy childhood*» як «*дурацкое детство*» [2, с. 1], тобто використовує *прямий переклад* без привнесення авторського смислу.

До непрямого перекладу відносяться також наведені нижче приклади (мається на увазі переклад О.Логвиненка). Отже, використовуючи непрямий переклад перекладає О.Логвиненко «*all that David Copperfield kind of crap*» [3, с. 1] – «*всю оту муру в дуці Девіда Копперфілда*» [1, с.1]. Насправді «*kind of crap*» перекладається «якоюсь мірою», «кнібито», «на зразок», «неначе», «майже що», «декілька», «наполовину». Як просторіччя дане словосполучення має переклад «типу». Як розмовний вираз – переклад «різновид будь-чого», «свого роду», «в загальному», «типу як», «ніби як», «якось», «можна сказати», «декілька», «почасти ніби» [4]. В даному випадку аналогічну, непряму стратегію перекладу використовує Р.Райт-Ковальова: «*всю эту давид-копперфилдовскую муть*» [2, с. 1].

Вираз «*my whole goddam autobiography or anything*» [3, с. 1] перекладається О.Логвиненко як «*свою трикляту біографію*» [1, с.1], Р.Райт-Ковальовою – «*свою автобіографію и всякую такую чушь*» [2, с. 1] (в даному випадку обидва перекладачі використовують непрямий переклад із привнесенням авторського смислу). Слово «*goddam*» є розмовним та означає «будь я проклятий», «чортячий», «чортів» [4]. Тоді як вживання автором першотвору «*or anything*» наприкінці речення додає ефекту експресивності, емоційності, афективного наголосу. Слово «*goddam*» вживається Д. Д. Селінджером й в інших лексичних структурах, але при цьому його значення залишається незмінним, додаючи мові автора характеристик розмовного стилю та негативного відтінку. Наприклад, речення «*I was the goddam manager of the fencing team*» [3, с. 2] перекладається О.Логвиненко як «*Я, бачте, капітан тої, розтриклятої команди*» [1, с. 2], Р.Райт-Ковальовою – «*я капитан этой вонючей команды*» [2, с. 2] (в даному випадку обидва перекладачі також використовують непрямий переклад із привнесенням авторського смислу). Або інший приклад: «*on the goddam subway*» [3, с. 2] перекладається О.Логвиненко як «*у тому чортовому метро*» [1, с. 2], Р.Райт-Ковальовою – «*в вагоні метро*» [2, с. 2]. В останньому прикладі О.Логвиненко використовує непрямий переклад із привнесенням авторського смислу, Р.Райт-Ковальова – прямий спрощений переклад, адже слово «*goddam*», яке характеризує метро, залишається поза увагою перекладача.

Для підсилення емоційного ефекту висловлювання Д.Д.Селінджером вживається «*or something*». Наприклад, вираз «*if they're only scratching their arms or blowing their noses or even just giggling or something*» [3, с. 1] перекладається О. Логвиненком як «*хай навіть вони просто собі стовбичать, чухаються та шморгають носами чи хихотять*» [1, с. 2], Р. Райт-Ковальовою – «*ни чёрта не делают, только почёсываются, носы вытирают или хихикают*» [2, с. 2]. При цьому відповідника слову «стовбичать» в оригіналі не існує, «*scratching their arms*» перекладено розмовним «чухаються», «*blowing their noses*» – відповідно розмовним «шморгають носами». Лише лексему «*giggling*» перекладено загальноприйнятим варіантом «чихотіти», хоча існує й розмовний варіант «чиханьки та хатоньки», великою мірою подібний до загальноновживаного [4]. В цьому прикладі обидва перекладачі використовують непрямий переклад із привнесенням авторського смислу.

«*...corny-looking or something*» [3, с. 6] перекладається О.Логвиненком як «*...недорого вдягнена*» [1, с. 8], Р. Райт-Ковальовою – «*или смешно одета*» [2, с. 8]. Адаже пряме значення «*corny*» – це «хлібний», «зерновий». Сленг «*corny*» означає «малоосвічений», «сентиментальний», «плоско жартувати», «тупий». В американській розмовній мові «*corny*» перекладається як «слащавий», «несмачний» [3]. Вираз «*...corny-looking or something*» Олекса Логвиненко та Р.Райт-Ковальова переклали як розмовний, і до цього спонукало перекладачів сполучення «*or something*».

Для підсилення емоційного ефекту висловлювання Д. Д. Селінджером вживається «*and all*» наприкінці речення. Наприклад, вираз «*about Life being a game and all*» [3, с. 4] перекладається О.Логвиненком як «*життя, мовляв, – це гра й таке інше*» [1, с. 9], використовуючи розмовне слово «мовляв», виникнення якого й було нав'язано англійським словосполученням «*and all*». Р. Райт-Ковальова пропонує свій варіант перекладу – «*Что жизнь – это честная игра*» [2, с. 8]. Обидва перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

Речення «*It cost him damn near four thousand bucks*» [3, с. 1] перекладається О.Логвиненком як «*Вгитив у неї, кляту, мало не всі чотири тисячі*» [1, с. 1], Р.Райт-Ковальовою – «*выложил за неё чуть ли не четыре тысячи*» [2, с. 1]. Слово

«кляту», яке є розмовним, О.Логвиненко вживає з метою максимального наближення ситуації твору до розмовної української мови. В цілому вираз «it cost him damn» є американським сленгом, який позначає «дурень», «простак», «марнотрат», «сексапіл», «ультрамо�дний». В розмовному мовленні даний вираз також позначає «важливу особу», «квінтесенцію». Як лайливий вираз «it cost him damn» перекладається як «придурак» [4]. Отже, О.Логвиненко використовує непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу, тоді як Р.Райт-Ковальова – пряму.

У реченні «He wrote this terrific book of short stories...» [3, с. 1] словосполучення «**terrific book**» перекладається О. Логвиненком як «**екстракласна збірка оповідань**» [1, с. 1], Р.Райт-Ковальовою – «**мирову книгу рассказов**» [2, с. 1]. В цілому слово «terrific» має значення «страхотливий», «чудовий», «величезний», «неймовірний», «той, що створює неабияке враження». В розмовному мовленні прикметник «terrific» вживається у значенні «надзвичайний», «коломальний», «приголомшливий», «страхотливий», «жахливий», «чудовий», «відмінний», «незрівнянний», «неможливий» (наприклад, «do a terrific job» – «чудово виконати задачу»). Як сленг прикметник «terrific» використовується для посилення значення іменника [4]. Обидва перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

Вираз «**some hotshot guy**» [3, с. 1] перекладається О.Логвиненком як сленг «**такий собі хвацький жевжик**» [1, с. 2], Р. Райт-Ковальова також використовує сленг – «**этакий хлюст**» [2, с. 2]. «Hotshot guy» означає «вогненний залп, мета якого – підпалити ворожий об'єкт», «той, що виявляє свої навички та здібності в яскравій формі», «ас», «людина, яка є майстерною та знає собі ціну», «джигіт». Як жаргон «hotshot guy» означає «вантажний склад», «швидкий поїзд». Іронічне значення цього словосполучення – «хвастун», «позер». Інші значення «hotshot guy» як сленгу – «шишка», «велика людина», «ін'єкція наркотика, яка є небезпечною для життя», «досвідчений», «останні новини», «самозакоханий», «електричний стілець», «юнак, який робить кар'єру», «той, хто знає», «пробивний», «чудовий», «туз». Як табуїрована лексика словосполучення «hotshot guy» перекладається як «дамський угодник», «непристойне фото» [4]. Обидва перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

Як розмовне перекладають О. Логвиненко та Р. Райт-Ковальова вираз «**the two teams bashing each other**» [3, с. 1] – «**обидві команди мотлошили одна одну**» [1, с. 2] та «**как обе команды гоняют друг дружку из конца в конец**» [2, с. 2]. Слово «bashing» перекладається як «нападки», а в розмовній мові – як «порка», і саме останнє використовує перекладач у перекладі роману на українську мову (до речі, переклад «bashing» як одиниця сленгу відповідає українським еквівалентам «критика», «наклеп», «прелюбодіяти»; значення слова «bashing» як табуїрованої лексичної одиниці – «проституція», «займатися проституцією») [4]. Обидва перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

В тексті є досить багато речень зі словом «bastard». Наприклад, «**Stradlater was a very sexy bastard**» [3, с. 14] перекладається О.Логвиненком як «**Стредлейтер жахливий розпусник**» [1, с. 20], Р.Райт-Ковальовою – «**он только всякой похабщиной интересовался**» [2, с. 19]. Слово «bastard» означає «гібрид», «ублюдок», «сволота». Як сленг «bastard» перекладається як «сучий син», «людина, яку всі зневажають», «лжива людина», «егоїстична людина». Як розмовне слово «bastard» має значення «негідник» [4]. Словосполучення «sexy bastard» перекладається О.Логвиненком як розмовне «жахливий розпусник», Р.Райт-Ковальовою – як «похабщиной интересовался», адже друге слово має негативне значення, а Д. Д. Селінджер, вживаючи «sexu», хотів зробити емоційний наголос на різко негативному значенні «bastard», що було досить вдало відтворене перекладачем. Обидва перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

Цікавими є також переклади речень з лексемою «slob». Наприклад, речення «...that Ackley was a slob in his personal habits?» [3, с. 12] перекладається О.Логвиненком як «...**що Еклі був жахливий нечупара?**» [1, с. 17], Р. Райт-Ковальовою – «**Экли был зверски нечистоплотен**» [2, с. 16]. Слово «slob» як загальноприйняте має значення «нехлюй», «тупица», «недотепа», «грубія», як сленг – «той, що викликає неприязнь», «невдаха», «такий, як всі», «бруднуля» [4]. Переклад «a slob» як «жахливий нечупара», що також є сленгом, підвищує експресивність виразу. При цьому слід зазначити, що в даному разі перекладацька тактика не суперечить стилістичним уподобанням О.Логвиненка та й Р.Райт-Ковальової та авторському задуму, що концентрує просторічний стиль роману, увиразнює інтенсивність еквівалентної розмовної лексики тощо. Обидва перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

Речення «**Pencey was full of crooks**» [3, с. 2] перекладається О. Логвиненком як «**У Пенсі злодюг – аж кишить**» [1, с. 3] («crook» та «злодюга» – розмовні слова), Р.Райт-Ковальовою – «**в этой школе полно жуль**» [2, с. 3] («жуль» – це жаргон). Загальним значенням слова «crook» є «крюк», «крючок», «палиця з крючком». Австралійський сленг «crook» перекладається як «нечесна людина». В американській англійській мові «crook» має значення «афер юга», «злодій», «шахрай», «шарлатан», «злочинець». У сфері бізнесу також використовується сленг «crook» як «аферист». У розмовній мові «crook» має значення «шахрай», «протидивіт» [4]. Також слово «crook» перекладається як розмовне і в наступному реченні: «...**but it was full of crooks anyway**» [2, с. 2] – «**а злодюг у школі аж кишить**» [1, с.3] та «**в этой школе полно жуль**» [2, с. 3]. В цих прикладах перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

«**They made me cut it out**» [3, с. 2] перекладається О.Логвиненком «**Тут мені заборонили у рот брати сигарети**» [1, с. 3], Р.Райт-Ковальовою – «**тут, в санатории, заставили бросить**» [2, с. 3]. «Cut out» означає «витіснити», «робити вирізання», «виколовати», «пасувати», «присікати», «припинятися». Як американський сленг «cut out» є синонімом слова «leave», що означає «покидати», «залишати» (наприклад: It's late. I've to cut out). Як британський сленг «cut out» означає «стримуватися», «припинити», «уходити», «бігти», «швидко сезнути» [4]. Останні значення, а саме «стримуватися», «припинити», й використав О.Логвиненко у перекладі наведеного вище речення. На нашу думку, О.Логвиненко використовує непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу, Р.Райт-Ковальова – пряму.

Також в тексті Д. Д. Селінджера значно підсилюється значення за допомогою «sort of», що передається О. Логвиненком за допомогою слова «трохи»: «**She was sort of deaf**» [3, с. 3] – «**Місіс Спенсер трохи недочувала**» [1, с. 4] та «**она была немножко глуховата**» [2, с. 4]. В цих прикладах перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу. Іншим прикладом вживання «sort of» та відтворення його у перекладі є наступний: «...**and I sort of brushed my hair back with my hand**» [3, с. 3] – «...**а я тим часом прилизав долонею чуб назад**» [1, с. 4] та «**и я пригладил волосы ладонью**» [2, с. 4]. В даному випадку «sort of» спонукає О.Логвиненка вжити словосполучення «тим часом», тоді як Р.Райт-Ковальова використовує пряму стратегію перекладу. За цим же принципом «**just to be polite and all**» [3, с. 3] перекладається як «**просто з ввічливості, для годиться**» [1, с. 4] та «**просто из вежливости**» [2, с. 4]. В даному разі експресивність висловлювань підсилюють слова «just» та «and all». При цьому О.Логвиненко використовує непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу, тоді як Р.Райт-Ковальова – пряму.

І, навпаки, речення «**I was beginning to sort of hate him**» [3, с. 5] перекладаються О.Логвиненком та Р.Райт-Ковальовою в більш нейтральному (загальноприйнятому) значенні, а саме як «**У мене вже прокидалася до нього зненависть**» [1, с. 7] та «**я почти что ненавидал его в эту минуту**» [2, с. 7] (*прямий спрощений переклад*).

Цікавими є переклади речень з лексемою «heck»: «...**what the heck he was still living for**» [3, с. 3] перекладається О.Логвиненком як «...**на якого біса він живе?**» [1, с.4] та Р.Райт-Ковальновою «**за каким чёртом он ещё живёт**» [2, с. 4]. Слово «heck» в американському варіанті англійської мови означає «чорт забирай!» В розмовному мовленні воно перекладається як «покидьок», «нісенітниця», «чертовський», «диявольський». Наприклад, вираз «What the heck!» перекладається як «Чого вже там!», «Добре, чого вже там!», «Якого біса» [4]. Саме останнє було використано О.Логвиненком та Р.Райт-Ковальновою для перекладу речення з першотвору. Сленг «heck» перекладається як «пекло». В цьому прикладі перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

Умовні речення також перекладаються О.Логвиненком з використанням так би мовити «зайвої» розмовної лексики, якої немає в тексті оригіналу: «...**if I felt any better I'd have to send for the doctor**» [3, с. 3] перекладається як «...**якби мені стало бодай трохи краще**» [1, с. 5], тоді як Р.Райт-Ковальова використовує пряму перекладацьку стратегію: «**если бы я себя чувствовал лучше**» [2, с. 5]. В даному випадку слово «бодай» додає тексту розмовного стилю викладу, отже, О.Логвиненко використовує непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу.

«...**something sharp as a tack**» [3, с. 4] перекладається О.Логвиненком як «...**бозна-яке розумне й приємне**» [1, с. 6] та Р.Райт-Ковальновою як «**будто он сейчас скажет что-то очень хорошее, умное**» [2, с. 6]. Слово «sharp» означає «гострий», «відточений», «з гострим кінцем». Сленг «sharp» перекладається як «досить привабливий», «стильний», «кар'єрист», «модний», «розумний», «хитрий». Слово «tack» має еквіваленти «цвях з широкою шляпкою», «кнопка», «стібок», «курс», «політична лінія». Як сленг «tack» означає «сідло та інше знаряддя жокея під час скачек», «порадник в школі для хлопчиків», «барахло» [3]. На нашу думку, переклад «as a tack» як «приємне» та «очень хорошее, умное» було б нав'язне О. Логвиненку та Р.Райт-Ковальнової саме порівняльною конструкцією, а також позитивним значенням попереднього слова «sharp». Тому слово «tack» в перекладі роману (як і в його оригіналі) ми вважаємо одиницею сленгу зі значенням, запропонованим перекладачами (вони використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу).

Речення «**The old bull**» [3, с. 6] перекладається О.Логвиненком як «**На таке я мастак**» [1, с. 8] та Р. Райт-Ковальновою як «**тут, конечно, я принялся наворачивать**» [2, с. 9]. Слово «bull» – це «бик», «самець». Жаргон «bull» має значення «хрін». Як сленг «bull» перекладається як «нісенітниця», «дурість», «говорити неправду» [4]. В даному прикладі О. Логвиненко та Р.Райт-Ковальова використовують останній варіант перекладу як одиниці сленгу (перекладачі використовують непряму стратегію перекладу із привнесенням авторського смислу).

Вираз «**but I don't feel like going into it**» [3, с. 1] перекладається із використанням *суто авторської стратегії перекладу*, а саме «**я не маю охоти закопуватись у той мотлох**» [1, с. 1] та «**но, по правде говоря, мне неохота в этом копать**» [2, с. 1]. Таким же чином автори перекладають «**that stuff bores me**» [3, с. 1] – «**все це мені остогидло, як гірка редька**» [1, с. 1] та «**во-первых, скучно**» [2, с. 1]. О.Логвиненко використовує у перекладі фразеологізм. Тоді як вираз «**that stuff bores me**» означає «ось», «підстави чогось» (вживається, як правило, після питального чи негативного головного речення), «тому, що», «хоча би», «з тим, щоб», «для того», «настільки», «про те, що». До табуированої лексики відносяться переклади «сексапіл», «фізично привабливий» [4].

Таким же чином перекладається «**my parents would have about two hemorrhages apiece**» [3, с. 1] – «**і батька, й матір моїх по двічі вхопив би грець кожного**» [1, с. 1] та «**а, во-вторых, у моих предков, наверно, случилось бы по два инфаркта на брата**» [2, с. 1]. Хоча сам по собі вираз «to have about two hemorrhages apiece» перекладається як «ось тобі на», «оце так!», «ну треба же!» [4]

Словосполучення «**madman stuff**» [3, с. 1] перекладається як «**ідіотська історія**» [1, с. 1] та «**сумасшедшая история**» [2, с. 1], тоді як слово «madman» означає «божевільний», «божевільник», «маніяк», «псих», «психопат», «зайдиголова». Застарілими варіантами перекладу є «схиблений», «божевільний». Фразеологічний зворот «run around like a madman», відповідно, перекладається «розриватися на частини». Прислів'я «fools and madmen speak the truth» перекладається «кожен правду знає, але не кожен її розповідає», «не все розповідай, що знаєш», «у дурня що на розумі, то й на язичі». Слово «stuff» має еквіваленти «річ» або «колектив» [4]. Отже, наведений переклади О.Логвиненка та Р.Райт-Ковальнової є суто авторськими варіантами перекладу.

Суто авторськими є також переклад О.Логвиненком «**I left Pencey Prep**» [3, с. 1] – «...**я чухнув із Пенсі**» [1, с. 2], тоді як Р. Райт-Ковальова використовує пряму стратегію перекладу – «**как я ушёл из Пенси**» [2, с. 2]. Так, слово «чухнув» відображує розмовний стиль викладу тексту О.Логвиненком, що аж ніяк не закладено в тексті оригіналу даного художнього твору.

В табл. 1 наводяться всі проаналізовані нами приклади з їхніми перекладами О.Логвиненком та Р.Райт-Ковальновою.

Таблиця 1
Приклади перекладу О.Логвиненком та Р.Райт-Ковальновою роману Джерома Девіда Селінджер «Над прірвою у житті»

Приклад оригінального тексту	Переклад О.Логвиненка	Переклад Р.Райт-Ковальнової
lousy childhood	безголове дитинство	дурацкое детство
all that David Copperfield kind of crap	всю оту муру в дуці Девіда Копперфілда	всю эту давид-копперфилдовскую муть
my whole goddam autobiography or anything	свою триклятушу біографію	свою автобиографию и всякую такую чушь
I was the goddam manager of the fencing team	Я, бачте, капітан тої, розтриклятої команди	я капитан этой вонючей команды
on the goddam subway	у тому чортовому метро	в вагоне метро
if they're only scratching their arms or blowing their noses or even just giggling or something	хай навіть вони просто собі стовбичать, чухаються та шморгають носами чи хихотять	ни чёрта не делают, только почёсываются, носы вытирают или хихикают
corny-looking or something	недорого вдягнена	или смешно одета
about Life being a game and all	життя, мовляв, – це гра й таке інше	Что жизнь – это честная игра
It cost him damn near four thousand bucks	Вгати у неї, кляту, мало не всі чотири тисячі	выложил за неё чуть ли не четыре тысячи
terrific book	екстракласна збірка оповідань	мировая книжка рассказов

some hotshot guy	такий собі хвацький жевжик	этакий хлюст
the two teams bashing each other	обидві команди мотлошили одна одну	как обе команды гоняют друг дружку из конца в конец
Stradlater was a very sexy bastard	Стредлейтер жакхливий розпусник	он только всякой похабщиной интересовался
that Ackley was a slob in his personal habits?	що Еклі був жахливий нечупара?	Экли был зверски нечистоплотен
Pencey was full of crooks	У Пенсі злодюг – аж кишить	в этой школе полно жулья
but it was full of crooks anyway	а злодюг у школі аж кишить	в этой школе полно жулья
They made me cut it out	Тут мені заборонили у рот брати сигарети	тут, в санатории, заставили бросить
She was sort of deaf	Місіс Спенсер трохи недочувала	она была немножко глуховата
and I sort of brushed my hair back with my hand	а я тим часом прилизав долоною чуб назад	и я пригладил волосы ладонью
just to be polite and all	просто з ввічливості, для годиться	просто из вежливости
I was beginning to sort of hate him	У мене вже прокидалася до нього зненависть	я почти что ненавидел его в эту минуту
what the heck he was still living for	на якого біса він живе?	за каким чёртом он ещё живёт
if I felt any better I'd have to send for the doctor	якби мені стало бодай трохи краще	если бы я себя чувствовал лучше
something sharp as a tack	бозна-яке розумне й приємне	будто он сейчас скажет что-то очень хорошее, умное
The old bull	На таке я мастак	тут, конечно, я принялся наворачивать
but I don't feel like going into it	я не маю охоти закопуватись у той мотлох	но, по правде говоря, мне неохота в этом копать
that stuff bores me	все це мені остогидло, як гірка редька	во-первых, скучно
my parents would have about two hemorrhages apiece	і батька, й матір моїх по двічі вхопив би грець кожного	а, во-вторых, у моих предков, наверно, случилось бы по два инфаркта на брата
madman stuff	ідіотська історія	сумасшедшая история
I left Pencey Prep	я чухнув із Пенсі	как я ушёл из Пенси

Кількісне відображення використання перекладачами стратегій перекладу у проаналізованих нами прикладах наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Кількісне відображення використання перекладачами стратегій перекладу у проаналізованих нами прикладах

Переклад роману Джерома Девіда Селінджера «Над прірвою у житті»	Непряма стратегія перекладу із привнесенням авторського смислу	Пряма стратегія перекладу	Прямий спрощений переклад	Суто авторський переклад
Український переклад О. Логвиненка	22 випадки	0 випадків	1 випадок	5 випадків
Російський переклад Р.Райт-Ковальнової	15 випадків	7 випадків	2 випадки	4 випадки

Отже, як свідчать дані табл. 2, переклад роману Джерома Девіда Селінджера «Над прірвою у житті» О.Логвиненка є більшою мірою, ніж переклад Р.Райт-Ковальнової, авторським, непрямим, із використанням дотичної до змісту оригіналу побутової та розмовної лексики тощо.

В наступних наших публікаціях проаналізуємо особливості функціонування та перекладу американського та українського сленгу в романі Джерома Девіда Селінджера «Над прірвою у житті».

Література:

1. Селінджер Дж.Д. Над прірвою у житті : [повісті, оповідання] / Джером Девід Селінджер // [в укр. перекладі Олекси Логвиненка]. – К. : Молодь, 1984. – 272 с.
2. Селінджер Дж.Д. Над пропастью во ржи : [роман] / Джером Дэвид Селинджер // [в рос. переводе Риты Райт-Ковальной]. – М. : Худ. Лит-ра, 1955. – 101 с.
3. Salinger J.D. The Catcher in the Rye / Jerom David Salinger. – OCR & Spellcheck : Aeries, 2003. – 91 p.
4. <http://www.multitran.ru>